

2018-02-22
Ju2018/01291/L4**Justitiedepartementet**Polismyndigheten
Rikspolischefens kansli
Box 12256
102 26 Stockholm

Uppdrag till Polismyndigheten om användningen av poliskontroller i områden nära inre gräns

Regeringens beslut

Regeringen ger Polismyndigheten i uppdrag att bedöma hur en effektivare användning av poliskontroller i områden nära inre gräns kan uppnås. I uppdraget ingår att redovisa vilka tekniska möjligheter som finns och de ekonomiska förutsättningarna för att effektivisera kontrollerna. Polismyndigheten ska även identifiera relevanta rättsliga frågeställningar som myndigheten bedömer behöver utredas vidare.

Under genomförandet av uppdraget ska Polismyndigheten ha en dialog med de myndigheter som kan vara berörda av de aktuella frågorna.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) senast den 2 maj 2018.

Skälen för regeringens beslut

Kommissionen utfärdade den 12 maj 2017 en rekommendation om proportionerliga poliskontroller och polissamarbete i Schengenområdet (C[2017] 3349 final). Kommissionen rekommenderar medlemsstaterna bl.a. att intensifiera polisk kontrollerna i hela landet och utföra poliskontroller på de stora transportlederna, inbegripet i gränsområden, samt använda modern teknik för att kunna övervaka fordon och trafikflöden. Vidare rekommenderar kommissionen medlemsstaterna att bl.a. anpassa poliskontroller i gränsområden på grundval av en kontinuerlig riskbedömning, samtidigt som det säkerställs att kontrollerna inte syftar till gränskontroll.

I sin rekommendation lyfter kommissionen fram modern teknik för att övervaka trafikflödena, framför allt på motorvägar och andra viktiga vägar, som en möjlighet när det gäller att bemöta hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten. Regeringen noterar i det sammanhanget att Nederländerna redan använder sig av ett system med rörliga säkerhetskontroller och därtill knuten kameraövervakning för att bekämpa illegal vistelse i landet. Det nederländska systemet möjliggör kontroller vid landgräns i ett område som sträcker sig 20 km in i landet från inre gräns, men även på tåg inom 30 minuter efter gränspassage och på Schengeninterna flyg. Kontrollerna är baserade på grundval av allmän information och erfarenhet avseende illegal vistelse på kontrollplatserna. EU-domstolen fann i målet Adil (C-278/12) att EU:s gränskodex inte utgjorde hinder för sådana kontroller när vissa begränsningar gällde för utförandet av kontrollerna, bl.a. avseende deras omfattning och frekvens.

Som kommissionen konstaterar i sin rekommendation kan gränsnära områden vara utsatta för särskilda risker när det gäller gränsöverskridande brottslighet. Vid gränsnära områden kan också vissa brott uppdragas som har begåtts eller kan komma att begås i andra delar av landet som inbrott, fordonsstöld och olaglig narkotikahandel. I Sverige ser vi ett betydande och alltjämt växande problem med internationella brottsnätverk som kommer till landet för att begå organiserade tillgreppsbrott. Insatser mot den brottsligheten är ett viktigt utvecklingsområde i Polismyndighetens brottsutredande verksamhet. En effektivare användning av poliskontroller i områden nära inre gräns skulle kunna bidra till en positiv utveckling även på det området.

Regeringen vill mot den bakgrunden undersöka hur poliskontroller i områden nära inre gräns kan effektiviseras bl.a. genom användningen av modern teknik. Det är därvid av intresse att titta på andra medlemsstaters lösningar, t.ex. den nederländska. Hur en effektivare användning av poliskontroller kan uppnås måste dock analyseras med utgångspunkt i de behov och möjligheter som finns i Sverige. Polismyndigheten bör därför ges i uppdrag att bedöma behovet av och förutsättningarna för användandet av modern teknik och andra möjligheter till kontroll för att användning av poliskontroller i områden nära inre gräns ska kunna effektiviseras. I uppdraget bör ingå att redovisa vilka tekniska möjligheter som finns och de ekonomiska förutsättningarna för att effektivisera användningen av kontroller. Polismyndigheten bör också redovisa dels vilka möjligheter det finns att effektivisera användningen av kontroller i områden nära inre gräns inom ramen för gällande rätt, dels om det

därutöver finns behov av åtgärder som kan komma att kräva författningsändringar.

På regeringens vägnar

Peter Hultqvist

Pontus Abado Nilsson

Kopia till
Statsrådsberedningen/EUK
Justitiedepartementet/PO, SSK, L6, L7, EMA, EU
Utrikesdepartementet/ EU
Finansdepartementet/BA, SKA